

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamációk és hi-
dások a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részére s a nyilttérre
vonatkozó minden közlemények a szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: 6t hasábos petitor
6 kr. — Nagyobb és többszöri hirs-
tések jutányosan eszközöltetnek.

Bélyeg minden beiktatásánál 30 kr.

Nyilttér garmond sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1884-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt
Evnegyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csi-
mezve, — legcélszerűbben postautalvánnyal —
a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekin-
tetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfőigazgató.

Horváth Danó,
fel. szerk.

A népiskolai vizsgálatok.

A mult héttel beköszönt a nagy vaká-
czió s a 10 hónapi munkaidő után tanító és
tanítvány megérdemelt nyugalomra térnek.

„Ki mint vet, úgy arat“ mondja a köz-
mondás s a tanuló-sereg tapasztalhatja is e
közmondás helyességét, ha bele tekint az ér-
demsorozatba.

Mekkorát képped azonban egyik-másik
szülő, mikor beletekintve az érdemsorozatba,
ott látja nagyreményű csemetéjének a neve
után az ominosus 4-es számot, mely azt je-
lenti, hogy a kis nebuló nem jól használta
fel a tanítót s így nem mehet fölebb a má-
sik osztályba. Pedig hát a fiu olyan szépen
felelt a diszvizgálaton, olyan szépen el tudta
reczitálni az egyiptomi József történetét, sőt
még azt is meg tudta mondani: 100-nak,
60-nak, 50-nek, mennyi a fele, Magyarország-
nak melyik a legnagyobb folyója stb. stb. Itt
bizonyosan tévedés lehet a dologban — gon-
dolja a jó szüle — mert hisz ő is ott volt
másod, harmad magával az examenten s nem
győztek eleget csudálkozni a fiu talpraesett
feleletein.

Pedig hát tudhatná már az a szülő, hogy
azok a népiskolai ugynevezett diszvizgála-
tok mai alakjukban nem egyébre valók, mint
hogy a tanító kimutassa az egybesereglett
vendégkoszorú előtt, hogy mit tud a gyer-
mek, de nem arra, hogy mit nem tud, amit
pedig a tanterv értelmében tudnia kellene.

Altalában megszokták a szülők, hogy az
iskola szellemi állapotát abból a pár óra
alatti feleletekből bírálják el, melyeket az ily
vizsgálatok alkalmával adnak a tanulók s
ugy okoskodnak, nemcsak a szülők, de még
némely szakember is, hogy ha a vizsgálat jó,
akkor minden jó, ha a vizsgálat nem jó, ak-
kor semmi sem jó.

S épen ez a balítólet okozza azt, hogy
az ily vizsgálatok egyáltalában nem alkal-
masok az iskola szellemi állapotának meg-
ítélésére.

Hiszen hol volna az a tapintatlan tanító,
aki ismerve az ily vizsgálatokon adott fele-
letek horderéjét a szülők szemében, olyan
kérdéseket forcírozna a gyengébb vagy ha-
nyagabb tanulónál is, melyek által kitűnnék,
hogy az illető nem használta úgy fel a tan-

időt, mint azt a kizabott tanterv és a tanító
fáradozásai megkívánák.

Azt is tapasztaljuk az ilyen diszvizgá-
latok alkalmával, hogy a szülők semmit sem
restellnek annyira, mint azt, ha gyermekük
a diszvizgálat alkalmával rossz feleletet ad.
Természetesen, nincs olyan tapasztalatlan ta-
nító, aki nem alkalmazkodnék ilyenkor a kü-
rűlményekhez, s lehetőleg olyan válogatott
kérdéseket tesz föl a növendőknek, a melyek-
ről meg van győződve, hogy tudja, nehogy a
netalán jelenlévő szülő — mint mondani szo-
kás — „csufot valljon.“

Ennek aztán természetes következménye,
hogy, ha a gyöngé tanuló egy pár könnyű
kérdésre megadta a diszvizgálaton a felele-
tet, igazságtalannak tartja a tanítót, aki —
daczára annak, hogy a vizsgálaton jól felelt
— mégis megbuktatta.

Bizony-bizony nagyon elérkezett volna
már az ideje, hogy avval a diszvizgálat-főle
bókuszpókuszszal, mely nem egyébre való,
mint hogy a szülők hiúságát legyegezesse, fel-
hagynának s a helyett alakítanának az isko-
laszékek kebelükből egy lehetőleg szakértők-
ből álló vizsgáló bizottságot, mely bizottság-
nak feladata volna: minden egyes tanítványt
minden egyes tantárgyból esetleg a szülő je-
lenlétében is szigorúan megvizsgálni; a gyöngé
tanulókat szótöbbséggel kérlelhetetlenül is-
mételésre szorítani, mert éppen a népiskola
volna arra hivatva, hogy a tehetségtelen
gyermek szülőit meggyőzze jó eleve arról,
hogy gyermekük nem való a tanítói pályára.

Mikor a gyermek egy, két gymnasiumot
elvégezett, már akkor nem szívesen megy más
pályára s a szülő, akinek már akkorára sok
áldozatba került a fiu taníttatása, alig-alig
ismeri el, hogy gyermeke mindenre inkább
való mint a tanítói pályára. Minél fölebb
eviezkél a gyöngé tanuló, annál inkább be-
záródik utána a neki való pályák ajtaja. S
mi lesz ilyenkor belőle? Hát szaporítja az
amugy is ijesztő mérvben felszaporodott szel-
lemi proletárok számát.

Csirájában kell orvosolni e szomorú je-
lenséget s nem diszvizgálatokat, hanem szí-
gorlatokat kell tartani már a népiskolában is.

— D.

Nógrádmegyei rendes közgyűlése.

A megyei közgyűlés nagy élénkséggel folyt le
június 26-án. A gyűlést a felmerült tárgyak fontos-
sága nevezetessé, — egy Wladár Viktor alesperes ál-
tal beadott, s a kerületi tisztviselők állomásainak cse-
réjére vonatkozó indítvány érdekessé, — s a Geduly Elek
Ferencz lónyabányai lelkész által beadott interpellációk
nagyon is hangulatteljesé tették. Az autonomia iránt
túlérzékeny két lutherános pap által inscenizozott vita
különös figyelmet érdemel. A Wladár féle indítvány
sorai között, amint a főispán igen helyesen megjegyezte,
bizonyos elrejtett bizalmatlanság foglaltatott Scitovszky János alispán azon intézkedése
ellen, hogy Hanzély Márton és Veres János szolgabi-
ráknak cseréjét a közgyűlés jóváhagyása reményében
megengedte. A mult évi közgyűlés az alispáni intéz-
kedést jóváhagyta, de azért a vulkán utólag mégis
kitört, s az állandó választmányban érvényre is emel-
kedett azon elhatározás, hogy ily cserék, melyek a
választási jognak prejudikálnak, meg nem engedhetők,

s csakis a törvényhatóság közgyűlésének szabad vá-
lasztása mellett történhetnek meg. Az alispán az állandó
választmányban maga is sürgette ezen ügy eldöntését,
mert a kitűnő alispánnak a törvények iránti érzéke
sokkal erősebb, mint hogy ő a nézeteket befolyásolni
kívánta volna. De a befejezett és közgyűlésileg jóvá-
hagyott tényekkel szemben a felmerült indítvány ké-
nyes kérdéssé vált, és az ovatosan került bizalmatlan-
ság jellegét ölté magára, főleg akkor, midőn ezt Mayer
Károly nem akarva fellebbentette. Pedig őszintén szólva,
az alispán iránt, ki rövid idő alatt annyi tanubizony-
ságot adta hivatottságának, senki sem kívánta a bi-
zalmatlanságot kifejezni. Épen ezért helyén volt Hu-
szár László indítványa, s nagyon kimagaslott Szontagh
Pálnak a gyűlés folyamán páratlan nagyszabású szónoklata,
mely a Wladár féle indítványt ok hiányában
elrejtetni kérte. Kitért továbbá Pulazky Ágost érvek-
ben gazdag beszéde, mely ok és czél hiányában feles-
legesnek találta a befejezett tények feszegetését, me-
lyekre gróf Forgách Antal a béke és jó egyetértés
fenntartása végett is szép szavakban „Amen!“ mondott.
Az állandó választmány javaslata mellett Reményfy
József és Sréter Alfréd harcoltak. Hiába akarta viz-
szavonni az indítványt Wladár, már késő volt. Az ügy
a bizalom és bizalmatlanság Scillái és Charibdiszei
közé kerülén, a különben teljesen tárgyilagos állandó
választmányi javaslat, mely az ily cseréügyet feltétle-
nül a közgyűlésnek kívánta fenntartani, 61 szavazat-
tal 8 szavazat ellenében megbukott. A 8 szavazat kü-
lönben elég súlyos volt, mert ezek közt volt: Reményfy,
Sréter, Dessewffy Ottó, Zelenka Gyula, báró Buttler
Henrik, Wladár Viktor, Geduly Elek és Simko Fri-
gyes szavazata.

Az egyik pap által előidézett háború után, kü-
vetkezett a másik pap által provokált és telegraf ut-
ján üzent háború. Ez már nagyobb manőverrel és
több puskapárral végződött. Eltekintve a helyén volt
két interpellációtól, melyre az alispán mindjárt meg-
adta a választ, igen éles volt azon harmadik és nem-
csak figyelembe vevő eljárás maga után vonható
vád, hogy Pongrácz György és Szakall Antal losonczai
illetve gácsi szolgabírák (persze, a követválasztások
alatt) 9, majd 2 egyént elzártattak, egyiket plane a
pinczébe, s Fridrik Fajcsik Pált vasra verették. Ezért
a szolgabírák hivatalos hatalommal visszaélésről vá-
doltattak Geduly Elek lelkész által.

A vád ellen nyomban protestált Pulazky Ágost,
kifejezván azt, hogy ennek itt nincs helye, tessék a
panaszt illetékes helyeken beadni, annyal inkább,
mert a megtámadott közegek itt nem tisztázhatják
magukat. Harmos Gábor főjegyző az indítvány elével
szemben a közgyűlés méltóságát látta megsértve, miért
is indítványozta, hogy Geduly ellen széksértési kere-
set (actió) indíttassék. Erre izgalmas jelenetek fejlőd-
tek ki, melyeket azonban a főispán lecsendesített.
Reményfy József nem látta helyét az actionnak. Mikor
azonban Steller tisztügyész a paragrafst elolvasta,
Geduly az indítványában foglalt sértőbb kifejezéseket
hamarjában visszavonta. — Ember emlékezete óta
nem volt e megye termében tiszti actió.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Gróf Gyürky Ábrahám főispán ur 6 méltósága a
a tisztikar élén díszrubában pont 10 órakor elfoglal-
ván főispáni székét, a gyűlést következő beszéddel
nyitotta meg:

„Tisztelt megyei bizottmány! Örömmel üdvözlöm
a bizottság egybegyűlt tagjait. Mielőtt a gyűlést meg-
nyitnám, szomorú közeletségemnek tartom a t. megyei
bizottmánynak értésére adni, hogy azon családöt, mely
megyénk történetében kiváló helyet foglal el, érzé-
keny csapás érte; a mindnyájunk által tisztelt és
szeretett Prónay József államtitkár nincs többé
az élők sorában. A ki a boldogultat ismerte, meg le-
hetett győződve arról, hogy az elhunyt egész életében
tetőtől talpig becsületes magyar uri ember volt, s díze
volt a hazának és így megyénknek is. Miért is azt
bíszem, hogy a bizottmánynak általánosan érzett óha-
ját tolmácsolom akkor, midőn indítványozom, hogy

Prónay József érdemei e megye jegyzőkönyvében megörökíttetésnek és családja iránt a részvénytílatkosat kifejeztessék. (Úgy van! Helyes.) Felkérem tehát a megye főjegyzőjét, hogy a részvénytílatkosat szerkesztesse meg.

T. megyei bizottmány! A képviselő választási mozgalmak lezajlottak. Részemről mindent elkövettem, hogy ezen mozgalom localisáltassék. Nekem ezek után csak egy óhajom van, s ez az, hogy habár ezen mozgalmak időstek is elő véleménykülönbséget és némileg felizgatták az indulatokat, a mozgalom megszűntével csillapodjanak le a felvert indulatok, hogy a megye békéje ezentől is érintetlenül megmaradjon. Ezek után a gyűlést megnyitom s a jegyzőkönyv hiteltelősítésére Reményfy József és Komjáthy Anselm urakat felkérem. (Zajos éljenzés.)

Erre egész terjedelmében felolvastatt a gondosan szerkesztett tömör alispáni jelentés, mely a megyei állapotoknak teljesen hű és tiszta tükörét tünteti elő. — Tudomásul vétetett.

Az e gyűlésen megejtendő választásokhoz szükséges kijelölő bizottság következőleg alakult meg. Megválasztottak: Huszár István, Dr. Pulszky Ágost, Gr. Berchtold Arthur; kinevezettek: Gr. Forgách Antal, Szontagh Pál és Dassewffy Ottó urak.

Majd a községi számadások vétettek elő. Ezek a legnagyobb szigorral vizálgattak át a számvizálgáló bizottságok által; miért is a tett javaslatok, melyek kidolgozása a jegyzői karnak dicséretére válik, egyhangulag elfogadtattak.

A napirendre tűzött tárgyak röviden a következőkben foglaltatnak össze.

Losoncz r. t. város indítványa folytán felirat intéztetik a képviselőházhoz az iránt, hogy a kihágási törvény 19. és 30. §§-ai megváltoztassanak, s a bírágok ne a kincstár, de a törvényhatóság és illetve a rendezett tanácsú város pénztárába folyjanak be, s e ebből a kihágások folytán felmerült elzárási és egyéb költségek téríttessenek meg.

Felirat intéztetik a kormányhoz az iránt, hogy a megye tulajdonához tartozó b. gyarmati börtönépületet vegye meg.

A marhasó olcsóbbá tétele iránt újabb felirat megya.

Tamasi község az abszolút időben kifizetett hadi költséget visszatéríttetni kéri. Miután az alkotmányos hatóság ezért kárpótlással nem tartozik, innen a kormány elutasíttatik, azonban a kormányhoz pártolólág felterjesztetik.

A Révay-árvák ügyében, kik az Okolicsányi Pál volt gyám által elsiikkasztott 1019 frtot megtéríteni kéri, az előbbi határozat, mely a megtérítést megtagadja, fenntartatik s erről a nm. belügyminiszterium értesíttetik.

Az államépítészeti hivatal bérletére a kormány az eddigi 150 frt bért 300 frtra emelte. Tudvalevőleg azért, mert ezen hivatal a kismegyeház épületében újabban fog berendeztetni.

B. Gyarmat és Losoncz városainak katonatartási kártalanítás fejében megszavazott s megyei pótdó czimén behajtható összegei 1884, 85 és 86 ik évekre vettetik ki, mivel 1883-ban a kivetés eszközölhető nem volt.

Néhai dalás Antal és neje által tett végrendelet alapján a megyében létesítendő szeretetházra adományozott hagyaték érték biztosítására a megyei ügyészség utasítva lett.

Losoncz Imre karancsaljai 69 éves tanító nyugdíja 120 frtban állapított meg, mely összeget a nevezett község minden évben kifizetni tartozand.

A b. gyarmati honvédlaktanyának bérletére vonatkozó 25 évre kötött szerződés jóváhagyatott s felterjesztetik.

Losoncz városának azon szabályrendelete, mely szerint a kényszermunkázást a vásárokon életbe kívánja léptetni, bővebb megfontolás végett visszavontatik.

Az alispáni hivatal átadása s átvételéről felvett jegyzőkönyvek egyik példánya Madách Károly volt alispánnak, másika Scitovszky János mostani alispánnak kiadatik, s egy példány a levéltárba helyeztetik.

A főjegyzői lakbér a nm. belügyminiszterium által 300 frtban állapított meg, a szabályrendelet ekként kiigazíttatik. Azon rendelet ellen azonban, hogy a mostani főjegyzőnek 540 frtban közgyűléseleg megalapított lakbérére 300 frtra szállíttassék, újabb felirat intéztetik.

A nm. igazságügyminiszterium helyt nem adott a közig. bizottság azon felterjesztésének, hogy a községi előjárók ellen indított bünvádi ügyek soron kívül intéztessenek. E végett feliratik a képviselőházhoz.

B. Gyarmat városa a vásártéri helyiségek kiépítését 1010 frtban s a laktanya melléképületeit 5411 frt költséggel kiépíttetni kívánván, ennek jóváhagyásáért folyamodik. Lapecsky Béla vállalkozó ugyancsak ezzel kapcsolatban felelkezett, hogy ezen munkálatok

nem árverés, de magánkézből adattak ki Manósy Alajos vállalkozónak. Ezen felelkezés folytán a vásártéri helyiségek építési munkálatai árverés útján rendelkeznek kiadatni; azonban a honvédlaktanyai utómunkálatok az indokolt sürgősség miatt Manósy-nál hagyatnak.

B. Gyarmat városa állatorvosi állomást rendeztesített. Azonban a felterjesztett iratok felszerelve nem lévén, visszaküldetnek. Úgy az előbbi mint az utóbbi ügyben segyelmi eljárás indíttatik, mivel az iratok későn és felszerelés nélkül érkeztek fel.

Ezután a kijelölő bizottság élén megjelenik a főispán s előadja, hogy a gácsi szolgabírói állásra egyedül Szakall Antal, ugyanoda a segédszolgabírói állásra Básthy Béla, a megyei pénztárnoki állásra Baintner Ottó egyedül pályázván, a bizottság őket ezennel kijelöli. Nevezettek megválasztatnak.

Beniczky Gyula és Dr. Pulszky Ágost állásuk illetve elfoglaltságuk folytán a közig. bizottsági tagságról lemondván, a választás ez alkalommal megejtetett. A szavazategyedő küldöttség következőleg alakult meg: elnök: Gróf Forgách Antal, tagok: Huszár István és Szakall Ferencz.

A szavazás eredményét gróf Forgách Antal következőleg tünteti elő: Gróf Berchtold Arthur nyert 67, Gróf Pejacevich Arthur 67 szavazatot. A többi szavazat megoszlott Laszkary Gyula, Fajnor Sándor és Beniczky Árpád urak között.

Az árwapénzek kezelésére vonatkozólag névszerinti szavazás szükségeltetvén arra, hogy ezen pénzek mely pénzintézetben gyűmölcsöztessenek? Huszár István kijelenti, hogy ő csak az esetben szavaz a három b. gyarmati pénzintézetre, ha ezek egymásért egyetemlegeséget vállalnak. Reményfy József és Harmos Gábor ezt az intézetekkel szemben kivihetetlennek declálják. Szontagh Pál a mostani helyzetet fenntartandónak kívánja. Gróf Forgách a kedélyek megnyugtátása végett küldöttséget vél kiküldetni, mely ez ügyben eljárna. Hosszabb vita után 61 szavazattöbbséggel 5 ellenében kimondatott a mostani helyzet fenntartása s a véleményező küldöttség kiküldése. A bizottságba beválasztottak: Scitovszky János alispán mint elnök, Huszár István, Pulszky Ágost, Hanszly László, gr. Berchtold Arthur és Pajor István, mint tagok.

A salgó-tarjáni közszónbányák megvizsgálása iránt a főlejárás szolgabíró, a beszercebányai bányakapitánysághoz előterjesztést tett. A szolgabíró ezen intézkedése helyesléssel találkozott s egyszerűsind, hogy ennek nagyobb hatása legyen, a miniszteriumhoz is felírás menesztetik.

A budapesti országos kiállítás érdekében is hatályos intézkedés történt. A költségekre 300 frt utalványoztatott, s járásonként bizottságok alakíttattak, melyek hivatva lesznek főleg a házi ipar terményeit összegyűjtetni. A bizottságok névsorát közölni fogjuk.

Erre következőt Wladár Viktor fentebb is jelzett indítványa a kerületi tisztviselők állomásaiknak cseréje ellen. Az állandó választmány többségileg hozott határozata az volt, hogy ily esetben intézkedés feltétlenül a közgyűlésnek tartassék fenn. Huszár László a javaslatot feleslegesnek tartja s indítványozza, hogy az a napirendről levéttessék. Sréter Alfréd az állandó választmány javaslata mellett szól és hosszabban fejtegeti a kérdést. Erre Szontagh Pál ur kitűnő s kétségtől ezen közgyűlésen legzebb szónoklattal kifejtette azt, hogy nincs rá ok, melynélfogva az adminisztráció érdekében sokszor szükségessé válható ily intézkedés dissztatíó tárgyát képezze akkor, mikor már ez az intézkedés közgyűléseleg jóváhagyatott. Reményfy József a közgyűlés eme eminens jogát veszélyeztetve látja, és utal arra, hogy ily intézkedés pártszempontból is megtörténhetnék. Mayor Károly élesen kikel az állandó választmány javaslata ellen, mert abban a megye kitűnő alispánja iránt bizalmatlanságot vél lappangani. Dr. Pulszky Ágost ok és czélnélkülinek találja ezen kérdés felvetését s hosszabb szónoklatban Szontagh Pál nézetéhez csatlakozik. Zelenka Gyula az autonómiát látja veszélyeztetve, s ő fiatal bár, de az ősi alkotmányból egy bajszálat sem enged. Wladár Viktor még egyszer felszólal indítványa mellett s ehez Geduly Elek is pártolólág hozzájárul. Gróf Gyurky Ábrahám főispán kifejezést ad annak, hogy a csere az adminisztráció érdekében történt, azon legjobb szándékból, hogy ezáltal a közügynek szolgálat tétessék. Öszintén kinyilatkoztatja, hogy a felvetett kérdésben elrejtett bizalmatlanságot talál. Ennek folytán Wladár Viktor feláll és miután — úgymond — neki nem volt czélja a bizalmatlanságot folgerjeszteni, indítványát visszavonja. (Nem lehet! Késő! Le kell tárgyalni! Igaza van! Nincs igaza! Nagy zaj!)

A zaj lecsillapulása után a főispán a szavazást elrendeli. Az állandó választmány javaslata mellett

8-an, ellene 69-en szavaztak, s így az indítvány aránytalan szótöbbséggel elvetetett.

Ezután Geduly Elek lönyabányai lelkész in. terpellálja az alispánt, van-e tudomása arról, hogy a lönyabányai körjegyzői körnek a gácsi járásból ki, és a losonczai járásba leendő beosztása tárgyában 7 hónapja már hogy intézkedés tétetett, s a lönyabányai csoport még most is a gácsi járásba van beosztva. Erre az alispán rögtön azt válaszolja és igazolja, hogy a felterjesztett akták még most sem jöttek le a miniszteriumtól.

Geduly Elek második interpellációja illetve kérénye az volt, hogy Lönyabányán a gyámok számoltassanak meg. Ezt az alispán tudomásul vette s megígérte, hogy az árvaszéki elnökkel e tárgyban intézkedni fog.

A harmadik interpelláció az volt, hogy van-e tudomása arról az alispánnak, hogy Szakall Antal gácjárási szolgabíró a követválasztás előtt 9 lönyabányai lakost vizálgat nélkül, hivatalos hatalmával visszaélve, elzáratott, Pongrácz György losonczjárási szolgabíró pedig szintén hivatalos hatalmával visszaélve, 2 vidéfalvi lakost saját uri pinczéjébe hollebbezett, s hogy Szakall szolgabíró Fridrik Fajcsik Pál lönyabányai lakost elfogatta és vasra veretve Pongrácz szolgabíróhoz kísértette el, aki nevezetteket csak is a követválasztás után bocsátotta szabadon.

Dr. Pulszky Ágost ezen vádakát mint ide nem tartozókat, s mint amely ellen az érintett tisztviselők itt nem védekezhetnek, egészen visszautasítani kérte. Harmos Gábor főjegyző ily illetéktelen helyen történt ezen méltatlan megtámadást nemcsak vissza utasítani véli, hanem felkéri a tisztügyészt, hogy Geduly Elek ellen a széksértési actiót azonnal fogantatva vegye. Reményfy József az actiónak helyét nem látja. Steller Antal tisztifüggysz felbűvén a törvénykönyvet, felolvassa a széksértésre vonatkozó törvényszakaszt, s kéri Gedulytól, visszavonja e sértő kifejezéseit? Geduly a sértő kifejezéseket izgalmas jelenetek között visszavonja. Az interpelláció kiadatott az alispánnak vizálgat végett.

Ezen odiosus tárgyakat csakhamar egy lélekemelő s az alispáni jelentésben is befoglalt alispáni indítvány váltotta fel. Az indítvány a következő:

„Megyénk székházának felállítása óta ez ötven fél század roppenve el, s a megye díszére s alapítói dicsőítésére fennálló e díszes építményünk 80 éves jubileumát ünnepli azaz ünneplendi, ha a mélyen tisztelt közgyűlés bölcs határozatával ez alkalmat meggyenk ünnepévé teszi; mit nézetem szerint az által érhet el legmegfelelőbben, ha ez épülethez egy hasonló nagyszórú műnek megalkotásához eszközöket. S bár e mű nem fog is annyit áldozatot követelni, „Nógrád Monographiája” móló ünneplése lenne azoknak, kik a közügyért nemcsak szolgáltak, hanem áldoztak is.”

Ezen indítvány egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadtatott s elhatározatott, hogy a megtakarításokból a monografia költségei fedeztessenek s a monografia összeállítása czéljából bizottság küldetett ki, melynek elnöke az alispán, tagjai: Pulszky Ferencz, Harmos Gábor, Komjáthy Anselm, Pajor István, Mikszáth Kálmán, Reményfy József, Dr. Plich Soma, Huszár István, Pintér Sándor, Zemlinszky Rezső, Laszly István és Szigyártó Sámuel urak, kik felkértnek, hogy az ősi közgyűlésig e tárgyban javaslatot készítsenek.

Ugyancsak az alispán indítványa folytán felirat fog intéztetni a közlekedési miniszteriumhoz, hogy az osztrák államvaspálya viteldij tarifájának revidiálása iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket. Ugyanis nevezett vaspálya a sziléziai közszent Zeolán átsokkal olcsóbban szállítja, mint a nógrádmegyei telepek közszentét, s ez igen károsan hat vissza megyénk közszemmelvételére.

Lanstyák Lajos legéndi lakos felelkezésébe közmunkaváltásának elengedése iránt, mint elkészett s egyéb indokokból elutasíttatott.

A körjegyzők egyleti kérénye, hogy melléjük segédjegyzői állás rendszeresíttessék, elvetetett, mivel szükség esetén ezen ügyben az alispán határoz.

A megyei pénztárakról és egyes alapítványokról vezetett 1883 dik évi számadások rendben találattván, Dettrich Zeigmond örökösai, valamint az utalványozások tekintetéből Madách Károly volt alispán felmentetnek.

Losoncz városának engedélyeztetett, hogy a fürdő helyisége mellett városligetet alkothasson italmérsi helyiséggel.

A megyei és losoncz gyámpénztári számadások és mérlegek jóváhagyattak, és felterjesztetnek a belügyi miniszteriumhoz.

A b. gyarmati tűzoltó egyletnek egy tolóltára megőrzése iránti kérénye kiadatott az alispánnak, hogy az ősi közgyűlésig eziránt véleményt tegyen.

Hontmegye körlevele az ellen, hogy a telekkönyvi jogok szerzése csupán közigazgatási bítelesített okmányok alapján történhessék, pártoltatott.

Csécse község előterjesztése, hogy a tűzrendőri szabályrendelet azon intézkedése, mely szerint a gyúlékony anyagok a háztól 40 méter távolságban tarthatók, megváltoztassák, s a távolság 20 méterben állapíttassék meg, figyelembe nem vétetett.

Etes község ingatlanai végrehajtás alatt állván, e orléból az alispán 658 frtot utalványozott kölcsön kép a nevezett községnek. Ezen alispáni intézkedés helybenhagyatott.

Czakovszky képtelenné vált megyei hajdunak végkielégítésül 50 frt utalványoztatott. A többi segélykérvény ezuttal alap hiányában figyelembe vehető nem volt.

A bejelentett udvari gyász fájdalmas tudomásul vétetett.

Scitovszky János felebbezése folytán feloklatott Nőtincs község képviselőtestületének azon határozata, mely a vizipuska költségeit a földadó arányában is kivette.

Több orvosi és szülésznői okmányok kihirdetettek.

Egyes törvényhatóságok körlevelei részben pártolólág intéstettek el, részben tudomásul vétettek.

Abelova községe az evang. esperességi pénztárból kölcsön kíván felvenni, azonban a kérvényi iratok felszerelve nem lévén, pótlásra utasított. Ugyancsak Berczel község kölcsönkérvénye formahibák miatt elutasított.

A közmunka 1885-ben egészben készpénzben lesz megváltandó. Egy-fél ígás napszám 1 frt 20 krajczárban, egész ígás napszám 2 frt 40 krban s egy szellőnapszám 50 krban alapított meg.

A gácsi gyógyszerár felállítására az engedély megadatott.

Felső Sáp és Szűgy községének megengedtetett, hogy a vácz b. gyarmati vasútra 100—100 forintot befektethessen.

Salgó-Tarján község kérvénye, hogy jegyzője fizetését 200 frittal javíthassa, alaki hibák folytán elutasított.

Kálló községének megengedtetett, hogy a busvá-gát illetőleg Kállón csakis egy mézáros alkalmaz-tassék.

Füst Ignác, Soltész József, Sveitzer és Vider-man Ignác vállalkozók kérvénye visszatartott bánat-pénzü kiutalása iránt, elutasított.

Toronyi Schossbergernek megengedtetett, hogy malmot állíthasson.

A központi választmányba a kilépett tagok helyébe Fáy Árpád, Pajor István és Majthényi Imre beválasztattak.

A mértékhitelítő bizottságba: Feigelstock Gyula és Baintner Ottó. Kiegészítettek továbbá a loavató, adófelmőlamló és kataszteri bizottságok.

Az Ipoly szabályozási bizottság is, mely a hont-megyei bizottsággal fog érintkezni, megalakított.

Kék László nyomdatulajdonossal a nyomtatvá-nyok kiszolgáltatása tárgyában a szerződés 6 évre megkötött.

Kapor János b. gyarmati betűszedő ajánlatot tett a megyének, hogy a megye saját költségén állítson fel nyomdát, s egyszersmind ajánlata mellett oly ki-számítás is közöl, melyből kitűnni látszik, hogy a nyomdának házi kezelése mellett évenként közel 500 forint megtakarítható. Ezen ajánlat, mintán Kék László nyomdatulajdonossal a szerződés már megkötött, s mintán a felszámításnál a kezelési költség és kopási számlák figyelembe véve nem lett, a szerződési 6 éven belül el nem fogadtatott; azonban kiadatott az e tárgyban már előbből kiküldött bizottságnak, hogy az ajánlatot a Kék Lászlóval kötött szerződés meg-szűnto esetén bírálat és figyelem tárgyává tegye, s a felmerülő szükséghez képest véleményes jelentést tegyen.

Rombány községnek egy pajta és kert eladása iránti jogügylete alaki hiányok folytán elutasított.

Homolay Gusztáv körjegyző felebbezése azon in-tézkedés ellen, hogy eddigi körjegyzői csoportja kettő osztatott, elutasított.

A körjegyzők nyugdíj alapszabályai jóváhagyat-nak a felterjesztettek.

Gescheit Arminnal a szegődményesek részére rahakiszolgáltatás tárgyában kötött szerződés jóvá-hagyatott.

Az árvalókák utáni kamat 7 százaléban állapít-tatott meg.

Dessewffy Ottó indítványa, hogy a megyei bi-zottsági tagok választására alakított csoportok, mi után a községek beosztása igen hiányos, újból szer-veztesse, bizottságnak adatott ki.

A loavató bizottságba beválasztattak, és pedig: a b. gyarmati járásba Simonyi Dénes, Fáy Árpád és

Gazdik Lajos, a szécsényi járásba Krivácsy Antal, Pokorny Pál és Ruzsák Antal, a űleki járásba Be-niczky Árpád, Szakall Barna és Gellén Endre.

A főispán a gyűlés végén tiszteletbeli főorvo-sokká kinevezte Dr. Feledi Ferenczet és Dr. Plichta Somát. Tiszteletbeli főszolgabírákká: Szeremy Gábor, Plachy József, Hanzély Márton, Balás Ferencz, Szakall Antal, Pongrácz György és Veres János szolgabírákat. Tiszteletbeli szolgabíróvá Tornócs Vidort. Tiszteletbeli segédszolgabírákká: Horváth Albertot és Krasák Fe-renczet. Tiszteletbeli járási orvosokká: Dr. Polereczkyt és Dr. Svarczot. Tiszteletbeli állatorvosokká: Gaál Lajost, Braunt és Kanta Istvánt.

Ezzel a közgyűlés d. u. 3 órakor a főispán za-jos megéljenzésével véget ért.

H i r e k.

Személyi hírek. Gr. Gyürky Ábrahám főispán ur 6 méltósága június hó 24-én este 7 órakor érkezett a székvárosba, s csak 26-án este 6 órakor távozott Bu-dapestre.

Szontagh Pál valóságos belső titkos tanácsos ur s országgyűlési képviselőnk az e héten lefolyt gyűlő-seken tevékeny részt vett, s a tanácskozásokat so-kott tapintatosságával és mély bölcsességével támo-gatta. F. hó 25-én Hanzély László ur vendége volt.

Br. Majthényi László úr iránt Hontmegye közö-n-sége demonstráló jelét kívánja adni bizalmának. E végből legközelebb nagyszórú fáklyásmenet rendező-sére tettek meg az intézkedések.

Tisztelegés az alispánnál. Scitovszky János a megye szeretett alispánja nevenapjának elő estéjén a megyei központi tisztikar testületileg tisztelegott, mely alkalommal a jó kívánságokat Harmos Gábor főjegyző és Pajor István Árvasszéki elnök urak igen szép be-szédekben tolmácsolták. Az alispánt az inposans jele-net meghatotta, s a szívélyes megemlékezést a legro-konszenzesebb szavakban köszönte meg. Ugyanez alka-lommal a helybeli tűzoltó egyesület is, majd az állami tisztviselők közül igen számosan tisztelegtek az ali-spánnál.

Hymen. Herepoy Károly b. gyarmati gyógy-szerész, s a helybeli ifalatság egyik közkedveltségben álló tagja, e hó 22-én jegyezte el Baldenvégh Erzsébet kisasszonyt, Baldenvégh József ur bájos és szeretetreméltó leányát. — Vattay Gusztáv bu-dapesti ügyvéd megyénk fia e napokban váltott je-gyet Maresch Vilma kisasszonnyal, Maresch Mó-rioz pótmási birtokos szépséges és szellemes leányával.

A főispáni ebeden e hó 26-án mintegy 60-an vet-tek részt. A távolvidékiek eltávoztak, mert az ebéd a gyűlés tartama folytán d. u. 4 órakor vette kezdetét. Ebéd alkalmával az első toasztot ő felsége és az urak-kodó házra a főispán mondta el, ezt követte Harmos Gábor ur toasztja, melyet a főispánra mondott, majd Scitovszky János alispán éltette a megye megválaszt-tott országgyűlési képviselőit, kik közül Plachy Ta-más úr kivételével mindannyian jelen voltak; ezután Dr. Pulszky Ágost a megyei tisztikart s ennek díszét, Scitovszky János alispánt, Pajor István Gr. Forgách Antalt, Mayer Károly pedig ismét a főispánt éltette.

Halálozás. Hoszterényi János urat, a pri-mecziális uradalom közbecsülésben álló derék pénztár-nokát súlyos családi gyász érte. Hón szeretett neje, zivel 19 évig a legnagyobb boldogságban élt, néhány heti szenvedés után június hó 24-én jobblétre szende-rült. Temetése e hó 26-án d. e. 10 órakor Dejtáron a legnagyobb részvét mellett ment végbe. — Csonka Károly telekkönyvi helyszínelő B. Gyarmaton június hó 27-én rövid betegség után elhunyt. Áldás és béke emlékeztetükre!

Új posta állomás. Lőrinczi községben új posta-állomás engedélyeztetett, s július 1-én nyílik meg.

A b. gyarmati tűzoltó egyesület július hó 20-án a nyírjesi erdőben nyári táncmulatságot rendez. A ren-dezés élén oly tényezők állanak, kik a mulatság fé-nyes sikerét okvetlenül biztosítják. A mulatság egy-szersmind kegyeletes ünnepélylyel lesz egybekötve, ugyanis akkor fogják leleplezni Kövy Tivadar urnak az egyesület megalapítójának arcképét a délelőtti órák-ban a megyeház nagytérképben. Az ünnepély sorrend-jét különben jövőre közöljük.

Szirákli nyári mulatság. A Szirákban f. hó 22-én megtartott nyári mulatság a kedvezőtlen idő daczára a kaszinó termében is minden tekintetben fényesen sikerült. Délután 6 órakor a bátrabbak megkezdvén a gyülekezést, csakhamar oly díszes és nagy számu közönség töltötte meg az olvasóegyesület helyiségeit, mely bárhová is méltó, és a szabadba is elegendő lett volna. A táncz lankadatlan hűvvel egész reggeli 6 óráig tar-tott. Az egésznyárasan feldíszített táncsteremben kissé megszorult ugyan a 42 pár, mely a négyeseket tánc-zolta, de ezért mindez nem akadályozta, hogy egy-

egy csárdás órahosszaszt el ne tartson. Hogy a fiatal-ság a tánczra méltán felhevülhetett, sőt hogy abban még a kevésbé fiatalok is — ha hozzá jutbattak — részt venni iparkodtak, azt eléggé igazolja a jelenvolt díszes bűlgyszórú nagyszórú elősorolása. Ugyanis ott voltak: gr. Degenfeld Lajosné, Balczár Rezsőné (Bpest), Bazeó Gáborné (Lőrinczi), Bergl Dezsőné (Pa-lotás), Dessewffy Ödönne (Kökényes), Dreszler Hugóné (Lőrinczi), Dévay Gusztávné, Dokupil Vilmosné (Ecség), Glósz Samuné (Felfalu), Horváth Miklósné, Hembach Józsefné (Terény), Kiss Jánosné, Kompanik Jánosné, Kuzmányi Györgyné, Kutalek Arthúrné (Jobbágyi), Martonfalvai Gyuláné, Ondrejovics Lászlóné (Bágyon), Plachy Jánosné (Mohora), Prónay Péterné (Berczel), Révay Miklósné, Schönaugner Frigyesné (Berczel), Si-rányi Józsefné (Bágyon), Agárdi Gizella, Balczár Irén (Bpest), Bazeó Ilona (Lőrinczi), Bazeó Irma (Lőrinczi) Beke Gizella (Szécsény), Czigliányi Irma (Palotás), Do-kupil Mariaka (Ecség), Fehér Janka (Jobbágyi), Fajth Róza (Lőrinczi), Gécz Etelka, Glósz Jolán (Felfalu), Gyürky Gizella (Berczel), Hembach Ilona (Terény), Hembach Gizella (Terény), Halász Terike (Kökényes), Kálmán Gizella (Szécsény), Kmety Georgin, Kiss Ju-liaka (Kecskemét), Komjáthy Ilona (B. Gyarmat), Lud-vig Gizella (Buják), Mártonfalvai Irma, Nedeczky Gizella (Csécse), Plachy Erzsike (Mohora), Plachy Klári (Mohora), Prónay Margit (Berczel), Schönaugner Eugenia (Berczel), Schönaugner Etelka (Berczel) Schö-naugner Ella (Berczel). De a mulatság anyagi tekin-tetben is a legszébb sikerült, mert 170 frt bevétel mellett, nem tudva még a kiadásokat, a helybeli óvoda javára, mintegy 70—80 forint tiszta jövedelem marad. Ezen tetemes bevételt felülfizetésekkel gyarapították: gr. Degenfeld Lajos ur 17 frt 50 kr, Plachy Gyula ur 9 frt, Ondrejovics László ur 3 frt, Schönaugner ur-hölgy 2 frt, Prónay Péter ur 2 frt 50 kr, Kun Barna-bás, Nedeczky Géza, Pakala Pál, Fábry Gábor és Bergl Dezső urak 1—1 frt, és Tóth András 60 krral. A jótékony célra pedig mint jelen nem voltak a ren-dezőséghez beküldöttek: Hoffman Jakab ur 10 frt, Dessewffy Ottó és Köhn József urak 5—5 frt, Fém Józsefné urhölgy és Hasenfeld Benjamin ur 2—2 frt, Karner Gusztáv ur 1 frt, végül Sexti Anna urnő 1 so-rintot. Nevezetteknek a jótettükért a rendezőség leg-hálásabb köszönetét nyilváníttja. Vezérő elnökünk pe-nem veheti rosz néven, ha neki, mint a kit a fényes eredményből méltán az oroszánrészt illet, rendezőtársai nevében elismerését és meleg köszönetét nyilváníttja Brugó.

A nógrádmegyei „Nemzeti Intézet” f. hó 26-án B. Gyarmaton a megyeház kis termében tartotta évi rendező közgyűlést. Melyen a választmány előterjesz-tései a múlt évi számadás, s a f. évi költségvetés, az egyesület vagyona kezelése módját illetőleg elfogadtatván, a közgyűlés az egyesület pénztárnoka Dietrich Zsigmond elhalálozása feletti fájdalmát jegyzőkönyvileg felje-gyezte s annak helyére Baintner Ottó megyei pénztár-nokot megválasztotta. A választmányi tagok felerésze kisoroltatván, a kilépettek helyébe megválasztattak: Scitovszky János, Sréter Alfréd, Reményfy József, Har-mos Gábor, Garam Jenő és Komjáthy Anselm. Póttá-gokul: Havas Gyula és Kövy Tivadar. Végül tiszte-letbeli tagokul megválasztattak: Huszár Károly és Dessewffy Ottó urak.

Vizsgák. A zárdai leányiskolában az évi zárvizsgálatok f. hó 25 és 26-án tartattak meg nagy számmal megjelent szülők és tanügybarátok je-lenlétében. A növendékek ugy alapos készültségük mint szabatos feleleteik által valódi élvezetet szerze-tek az érdeklődő vendégszórónak. De mily nagy volt különösen a mamák öröme, midőn a munkaki-állításai teremben megpillantották a sok szebbnél szebb és hasznosnál hasznosabb kézimunkát, mit a leány-kák fáradhatlan buzgalma tanítónők vezetése mellett egész éven át vasszorgalommal munkálkodva, összehal-moztak. A női kézimunkák közt legnagyobb figyelmet keltett két papi karing csipkéje, melyek közül az egyi ket 2500 apró csillagból összeállította Kalmár Etelka és Tamaskovics Gabriella, a másikat készítette Fiala Ilona. Felírt még Berczelly Margit asztalterítője, Ga-gancz Hermin több csinos szőnyegje és Ráth Margit ol-tárcsipkéje. A buzgó tanítónők fogadják fáradozásukért a szülők osztaltan elismerését s a forró köszönetét. — A polgári iskola leányiskolájának vizsgái sikeres eredménnyel folytak le. — A múlt vasárnap tartott az áll. elemi iskola zárvizsgálja Horváth Danó elnökle mellett, mely alkalommal Komény Gábor, az iskola érdemes igazgatója a már 10 év óta fennálló iskola rövid történetét mondta el, s kifejezte, hogy ezen iskola a vallásérkölcsei, hazafias nevelést tűzte zászlójára. Ugyancsak a múlt vasárnap folytak le az iparos iskola vizsgális Karlik János el-nökle mellett. A sikerrel, főleg a Bodroghy Mihály úr által vezetett előkészítő osztályban felmutatott ered-ménnyel a jelenlétvők teljesen meg voltak elégedve. Ez

